

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра автомобілів та автомобільного господарства

02-03-21

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
з навчальної дисципліни

«ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ»

для студентів за напрямом підготовки
6.070106 «Автомобільний транспорт»
денної та заочної форм навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано
методичною комісією
напряму 6.070106
«Автомобільний транспорт»

Протокол № 1
від 14 вересня 2016 р.

Рівне – 2016

Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Правила дорожнього руху» для студентів за напрямом підготовки 6.070106, «Автомобільний транспорт» денної та заочної форми навчання / Р. М. Марчук. – Рівне : НУВГП, 2016. - 14 с.

Укладач: Марчук Р.М., доцент кафедри автомобілів та автомобільного господарства, кандидат технічних наук.

Відповідальний за випуск: в.о. завідувача кафедри автомобілів та автомобільного господарства, Пікула М.В.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Зміст

Національний університет
водного господарства

Загальні методичні вказівки до вивчення дисципліни	4
Загальні методичні вказівки до практичних занять	4
Практичне заняття №1 Європротокол.....	5
Практичне заняття №2 Організація дорожнього руху в Україні.....	6
Практичне заняття №3 Регулювання дорожнього руху – дорожні знаки.....	7
Практичне заняття №4 Регулювання дорожнього руху – дорожня розмітка.....	8
Практичне заняття №5 Перевезення пасажирів та вантажів.....	9
Практичне заняття №6 Регулювання дорожнього руху – регулювальник, світлофор, дорожнє обладнання.....	9
Практичне заняття №7 Регулювання швидкісних характеристик та взаємного розташування транспортних засобів.....	10
Практичне заняття №8 Рух при підвищеній небезпеці та в складних дорожніх умовах.....	11
Практичне заняття №9 Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання.....	12
Рекомендована література	14

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Загальні методичні вказівки до вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Правила дорожнього руху” - є опанування студентами основних теоретичних і практичних положень, на яких базуються принципи організації і регулювання дорожнього руху в Україні.

Завданням вивчення дисципліни – є формування у студентів основ професійної компетентності та професійного кругозору, уміння застосувати отримані знання для забезпечення безпеки дорожнього руху.

Після вивчення дисципліни студент повинен знати: загальні положення та основні вимоги Правил дорожнього руху, які діють в Україні.

Після вивчення дисципліни студент повинен вміти: правильно орієнтуватися в засобах і методах організації та регулювання дорожнього руху, приймати правильні рішення, завжди діяти згідно з обов’язками, щодо забезпечення безпеки дорожнього руху і особистого життя.

Загальні методичні вказівки до практичних занять

Практичні заняття з дисципліни “Правила дорожнього руху” мають за мету підготувати студентів, як повноцінних та кваліфікованих учасників дорожнього руху.

Тематика практичних занять підібрана таким чином, щоб охопити найбільш дотичну до майбутньої кваліфікації тематику.

Порядок проведення практичних занять полягає у вивченні теоретичних положень та розв’язку практичних індивідуальних завдань.

Кожне практичне заняття забезпечується відповідною літературою, методичними вказівками і роздатковим матеріалом.

За результатами заняття студент оформляє його основні положення і дає відповіді на всі питання індивідуального завдання.

Робота студента на практичному занятті оцінюється викладачем за рівнем активності студента, ступенем його індивідуальної підготовки і правильністю відповідей на питання завдання. Останнє може перевірятися методом усного, письмового чи автоматизованого контролю.

Тема заняття: Європротокол

Мета заняття: Вивчення методики складання та застосування європротоколу, подальших дій після його оформлення

Теоретичні відомості

Європротокол (еврорапорт) — це система врегулювання збитків при ДТП з використанням спеціальної уніфікованої по всій Європі форми.

Якщо дорожньо-транспортна пригода сталася за умов:

- відсутності травмованих (загиблих) людей;
- участі лише транспортних засобів забезпечених полісами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, укладеними не раніше 19 вересня 2011 року;
- згоди водіїв цих транспортних засобів щодо обставин скоєння ДТП;
- відсутності у водіїв автомобіля ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під дією лікарських засобів, знижуючих увагу та швидкість реакції;
- якщо сума матеріального збитку, по оцінці учасників пригоди, не перевищує 10 000 грн (величина суми може піддаватися змінам).

Європротокол, фактично — це бланк-анкета, всі пункти якої у випадку ДТП необхідно уважно та детально заповнювати, оскільки не вписанні пункти, помилки або виправлення можуть бути підставою для відмови в оплаті страхового відшкодування.

Порядок заповнення Європротоколу наступний:

- щоб повідомити про ДТП, учасник аварії повинен заповнити форму Повідомлення про дорожньо-транспортну пригороду (бланк, що складається з двох сторінок);
- документи повинні заповнюватись та підписуватись водіями — учасниками ДТП. При складанні Повідомлення про ДТП повинен використовуватись лише один бланк Повідомлення, який запо-вноється чітко, розбірливо від руки, кульковою ручкою, бажано друктованими буквами;
- виправлення в Повідомленні категорично заборонені. Якщо бланк зіпсований помилками або виправленнями, замість нього використовується та заповнюється інший;
- якщо в ДТП брали участь більше двох транспортних засобів, тоді по кожному зіткненню повинно бути складені окремі Повідомлення;
- якщо є додаткова інформація, яка також повинна бути зафіксованою, водій може викласти її на окремому листі, про що, звичайно, необхідно зробити в Повідомленні відповідний запис.

Варто пам'ятати наступне:

- перед тим як заповнювати бланк європротоколу (Повідомлення про дорожньо-транспортну пригороду), рекомендується сфотографувати місце події і транспортних засобів та учасників ДТП. Фотографії потім представити страховику разом з заповненим бланком європротоколу.

- тільки після підписання Повідомлення водійми - учасниками ДТП аркуші бланку потрібно розділити для кожного із водіїв.

Після того, як кожен водій транспортного засобу заповнив та підписав бланк європротоколу, він залишає в себе одну його частину (аркуш). Не пізніше 3-х робочих днів з моменту настання ДТП кожна зі сторін звертається до свого страховика (Страхова компанія) зі своєю частиною європротоколу.

Порядок виконання роботи

Отримавши індивідуальне завдання до практичної роботи, примірник бланку Європротоколу та уважно ознайомившись із теоретичними відомостями скласти форму Повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичної інформації, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема заняття: Організація дорожнього руху в Україні

Мета заняття: Вивчення методики організації дорожнього руху в частині термінологічного нормування. Застосування номерних, розпізнавальних знаків, написів і позначень

Теоретичні відомості

Дорожній рух в Україні здійснюється та регулюється за допомогою комплексу встановлених норм і правил, які зведені в документ під назвою – Правила дорожнього руху України.

Структура Правил дорожнього руху України та інформація, яка в них наводиться, відповідно до Закону України “Про дорожній рух” встановлює єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах ПДР України.

Терміни, що наведені у ПДР України, охоплюють найбільш широкий спектр умов та особливостей дорожнього руху, в ряді випадків надають чисельні, масові, габаритні, потужнісні та інші характеристики.

Транспортні засоби, які здійснюють дорожній рух в Україні, незалежно від їх форми власності, повинні проходити певні визначені процедури реєстрації, перед тим як повноцінно переходити до власної експлуатації. На таких транспортних засобах повинні бути розміщені у строго визначених місцях номерні знаки, псувати, змінювати чи обмежувати оглядовість яких заборонено. На транспортних засобах, які здійснюють перевезення певних категорій населення, груп вантажів також повинні бути присутні

відповідні розпізнавальні знаки. Це ж стосується змін у габаритних розмірах, специфіці взаємного переміщення автошляхами, фізіологічних властивостей водія і т.ін.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема заняття: Регулювання дорожнього руху – дорожні знаки

Мета заняття: Вивчення особливостей регулювання дорожнього руху за допомогою дорожніх знаків та необхідної відповідної поведінки всіх учасників дорожнього руху

Теоретичні відомості

Дорожні знаки в межах свого призначення встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України.

Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги вказівок встановлених дорожніх знаків.

Правилами дорожнього руху України передбачена наступна структура дорожніх знаків.

Попереджувальні знаки - інформують водіїв про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки. Під час руху по цій ділянці необхідно вжити заходів для безпечного проїзду всіх учасників дорожнього руху.

Знаки пріоритету - встановлюють черговість проїзду перехресть, перехрещень проїзних частин або вузьких ділянок дороги.

Заборонні знаки - запроваджують або скасовують певні обмеження в русі.

Наказові знаки - показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників рух по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження.

Інформаційно-вказівні знаки - запроваджують або скасовують певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об'єктів, територій, де діють спеціальні правила.

Знаки сервісу - інформують учасників дорожнього руху про розташування об'єктів обслуговування.

Таблички до дорожніх знаків - уточнюють або обмежують дію знаків, разом з якими вони встановлені.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Тема заняття: Регулювання дорожнього руху – дорожня розмітка

Мета заняття: Вивчення особливостей регулювання дорожнього руху за допомогою дорожньої розмітки та необхідної відповідної поведінки всіх учасників дорожнього руху

Теоретичні відомості

Дорожня розмітка в межах свого призначення встановлює єдиний порядок дорожнього руху на всій території України.

Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги вказівок дорожньої розмітки.

Правилами дорожнього руху України передбачена наступна класифікація дорожньої розмітки: горизонтальна дорожня розмітка та вертикальна дорожня розмітка.

Відповідно до вказаної класифікації встановлені та використовуються різні кольори, які несуть певний інформаційний зміст. Варто пам'ятати, що дорожня розмітка може бути нанесеною не лише на дорожньому покритті, а і на елементах дорожнього обладнання та інженерних спорудах

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Тема заняття: Перевезення пасажирів та вантажів

Мета заняття: Вивчення особливостей здійснення перевезення пасажирів та вантажів.

Теоретичні відомості

Водії, які здійснюють пасажирські та вантажні перевезення повинні мати відповідну кваліфікацію та досвід, водійське посвідчення відповідної категорії.

Починати рух можна, лише переконавшись, що створено умови для безпечного перевезення пасажирів, перевірити надійність розташування і кріплення вантажу, а під час руху - контролювати це, щоб запобігти його падінню, волочінню, травмуванню супроводжуваних осіб чи створенню перешкод для руху.

При здійсненні перевезення пасажирів та вантажів варто пам'ятати наступні основні засади і правила.

Дозволяється перевозити пасажирів у транспортному засобі обладнаному місцями для сидіння в кількості, що передбачена технічною характеристикою так, щоб вони не заважали водієві керувати транспортним засобом і не обмежували оглядовість, відповідно до правил перевезення.

Маса вантажу, що перевозиться, і розподіл навантаження на осі не повинні перевищувати величин, визначених технічною характеристикою даного транспортного засобу.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Тема заняття: Регулювання дорожнього руху – регулювальник, світлофор, дорожнє обладнання

Мета заняття: Вивчення особливостей регулювання дорожнього руху за допомогою вказівок регулювальника, сигналів світлофору, інформації дорожнього обладнання. Розумітися в необхідній відповідній поведінці всіх учасників дорожнього руху

Вказівки регулювальника, сигнали світлофору, інформація дорожнього обладнання в межах свого призначення встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України.

Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати в першу чергу вимоги вказівок регулювальника, сигналів світлофору, належним чином реагувати на інформаційну складову дорожнього обладнання.

Сигнали регулювальника мають перевагу перед сигналами світлофорів та вимогами дорожніх знаків і є обов'язковими для виконання.

Сигнали світлофорів, крім жовтого миготливого, мають перевагу перед дорожніми знаками пріоритету. Водії та пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки.

Дорожнє обладнання застосовується як допоміжний засіб регулювання дорожнього руху.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Тема заняття: Регулювання швидкісних характеристик та взаємного розташування транспортних засобів

Мета заняття: Вивчення особливостей регулювання швидкісних режимів руху, дотримання дистанції, інтервалів, зустрічного роз'їзду та обгону, правил зупинки і стоянки.

Теоретичні відомості

Під час вибору в установлених межах безпечної швидкості руху водій повинен враховувати дорожню обстановку, а також особливості вантажу, що перевозиться, і стан транспортного засобу, щоб мати змогу постійно контролювати його рух та безпечно керувати ним.

У разі виникнення небезпеки для руху або перешкоди, яку водій об'єктивно спроможний виявити, він повинен негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди.

Водій залежно від швидкості руху, дорожньої обстановки, особливостей вантажу, що перевозиться, і стану транспортного засобу повинен дотримувати безпечної дистанції та безпечного інтервалу.

При здійсненні зустрічного роз'їзду та обгону водій повинен враховувати дорожні умови та дорожню обстановку, керуватися вказівками регулювальника, світлофору, дорожніх знаків та дорожньої розмітки, а також належно реагувати на інформаційну складову дорожнього обладнання.

Зупинка і стоянка транспортних засобів на дорозі повинні здійснюватись у спеціально відведених місцях чи на узбіччі.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Тема заняття: Рух при підвищеній небезпеці та в складних дорожніх умовах

Мета заняття: Вивчення особливостей дорожнього руху транспортних засобів через залізничні переїзди, по гірським дорогам і крутим спускам та в процесі буксирування і експлуатації транспортних составів.

Теоретичні відомості

Водії транспортних засобів можуть перетинати залізничні колії лише на залізничних переїздах.

Під'їжджаючи до переїзду, а також починаючи рух після зупинки перед ним, водій зобов'язаний керуватися вказівками і сигналами чергового по переїзду, положенням шлагбаума, світловою та звуковою сигналізацією, дорожніми знаками і дорожньою розміткою, а також переконатися в тому, що не наближається потяг.

Забороняється самовільно відкривати шлагбаум або об'їжджати його, а також об'їжджати транспортні засоби, які стоять перед переїздом, коли рух через нього заборонено.

Рух на гірських дорогах і крутих спусках несе певні труднощі і вимагає відповідних знань та практичних навичок водія, а також належного технічного стану транспортного засобу відповідно обладнаного. Також в таких умовах варто пам'ятати, якщо зустрічний роз'їзд утруднено, водій транспортного засобу, що рухається на спуск, повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються вгору.

Буксирування повинно виконуватися механічним транспортним засобом без причепа і з технічно справними зчіпними пристроями як у буксированого транспортного засобу, так і у транспортного засобу, що буксирує.

Експлуатація составів транспортних засобів у складі автомобіля, трактора або іншого тягача і причепа дозволяється лише за умови відповідності причепа тягачу та виконання вимог щодо їх експлуатації, а состава транспортних засобів у складі автобуса і причепа - також за наявності причіпного пристрою, установленого заводом-виробником.

Порядок виконання роботи

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Тема заняття: Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання

Мета заняття: Вивчення особливостей технічного стану транспортних засобів, які дозволяють або обмежують їх подальший рух

Теоретичні відомості

Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

Зокрема, що стосується тролейбусів і трамваїв - забороняється експлуатація за наявності будь-якої несправності, зазначеної в правилах технічної експлуатації цих транспортних засобів.

Для всіх інших транспортних засобів також існують вимоги і обмеження, які теж забороняють їх експлуатацію згідно із законодавством за наявності певних технічних несправностей і невідповідностей вимогам, які в першу чергу стосуються систем, механізмів і елементів конструкції автомобіля, які безпосередньо впливають на безпеку дорожнього руху, а це – гальмівна система, рульове керування, двигун, колеса і шини, склоочисники і склоомивачі вітрового скла, звукова і світлова сигналізація.

Порядок виконання роботи

Національний університет
водного господарства

Отримавши роздатковий матеріал до практичної роботи та уважно ознайомившись із відомостями теоретичного змісту надати відповіді на питання індивідуального завдання.

Оформити звіт по практичній роботі з викладенням теоретичних, вихідних даних і практичних вправ.

Зробити висновки по роботі.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендована література

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Фоменко О.Я., Раціборський Б.Л., Гусар В.Є., Рудницький В.А., Бойко, А.І. Правила дорожнього руху України.-К.: Укрспецвидав, 2014. -96с.
2. Дерех З.Д., Заворицький Ю.Є. Ілюстровані правила дорожнього руху України. Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене та доповнене.-К.: Арій, 2014. -122с.
3. Законодавство України. Дорожній рух та штрафи: основні нормативні документи. –С.: ТОВ “ВВП НОТІС”, 2014. -52с.
4. Дерех З.Д., Заворицький Ю.Є. Тематичні питання для перевірки знань. – К.: Арій, 2011. – 216 с., іл.
5. Дерех З.Д., Заворицький Ю.Є. Дорожні знаки. Дорожня розмітка посібник для початківців та професіоналів. – К.: Арій, 2009. – 72 с., іл.
6. Основні нормативні документи. Податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. –С.: ФОП Соколик Б.В., 2009. -20с.
7. Бандрівський М.І., Дерех З.Д. Правила та безпека дорожнього руху. – Львів: Світ, 2004. – 200с., іл.

Національний університет
водного господарства
та природокористування